

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

10 päivänä huhtikuuta 2014 *

Ennakkoratkaisupyyntö — Sijoittautumisvapaus — Pääomien vapaa liikkuvuus — SEUT 63 ja SEUT 65 artikla — Oikeushenkilöiden tulovero — Kotimaisille ja ulkomaisille sijoitusrahastoille maksettujen osinkojen erilainen kohtelu — Sulkeminen verovapautuksen ulkopuolelle — Rajoitus, joka ei ole oikeutettu

Asiassa C-190/12,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy (Puola) on esittänyt 28.3.2012 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 23.4.2012, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company

vastaan

Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano sekä tuomarit A. Borg Barthet, E. Levits (esittelevä tuomari), M. Berger ja S. Rodin,

julkisasiamies: P. Mengozzi,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 5.9.2013 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, edustajanaan conseiller juridique M. Rudnicki,
- Puolan hallitus, asiamiehinnään B. Majczyna, M. Szpunar ja A. Kramarczyk,
- Saksan hallitus, asiamiehinnään T. Henze ja K. Petersen,
- Espanjan hallitus, asiamiehenään A. Rubio González,
- Ranskan hallitus, asiamiehinnään G. de Bergues, J.-S. Pilczner ja D. Colas,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato A. De Stefano,
— Suomen hallitus, asiamiehenään M. Pere,
— Euroopan komissio, asiamiehinään K. Herrmann ja W. Roels,
kuultuaan julkisasiamiehen 6.11.2013 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 49, SEUT 63 ja SEUT 65 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, joka on sijoitusrahasto, jonka kotipaikka on Yhdysvalloissa, ja Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy (Bydgoszczin veroviraston johtaja, jäljempänä Dyrektor) ja joka koskee sitä, että Dyrektor kieltäytyi toteamasta ja palauttamasta vuosilta 2005 ja 2006 liikaa maksettua kiinteämääräistä yhteisöveroa, jota oli maksettu pääomayhtiöiden, joiden kotipaikka on Puolan alueella, pääasian kantajalle jakamista osingoista kannetun veron muodossa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Puolan oikeus

- 3 Yhteisöverosta 15.2.1992 annetun lain (ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych; Dz. U. nro 54, järjestysnumero 654), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan eli vuosina 2005 ja 2006 (jäljempänä yhteisöverolaki), 6 §:n 1 momentissa säädettiin seuraavaa:

”Verosta vapautettuja ovat

– –

- 10) sijoitusrahastot, joiden toiminnan perustana ovat [sijoitusrahastoista 27.5.2004 annetun lain (ustawy o funduszach inwestycyjnych; Dz. U. nro 146, järjestysnumero 1546; jäljempänä sijoitusrahastoista annettu laki)] säännökset.”

- 4 Yhteisöverolain 6 §:n 1 momenttia muutettiin luonnollisten henkilöiden tuloverosta annetun lain, yhteisöverolain ja tiettyihin luonnollisten henkilöiden saamiin tuloihin sovellettavasta kiinteämääräisestä tuloverosta annetun lain muuttamisesta 25.11.2010 annetulla lailla (ustawa – Zmiana ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczaltowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne; Dz. U. 2010, nro 226, järjestysnumero 1478). Kyseisessä säännöksessä, joka tuli voimaan 1.1.2011, säädetään seuraavaa:

”Verosta vapautettuja ovat:

– –

- 10) sijoitusrahastot, joiden toiminnan perustana ovat [sijoitusrahastoista annetun lain] säännökset

10a) yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset, joiden kotipaikka on jossakin muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa kuin Puolan tasavallassa tai jossakin muussa Euroopan talousalueen [ETA] valtiossa, kun kyseiset yritykset täyttävät kumulatiivisesti seuraavat edellytykset:

- a) niiltä kannetaan valtiossa, jossa niiden kotipaikka on, kaikista niiden tuloista yhteisöverotulojen alkuperästä riippumatta
- b) niiden toiminnan ainoana tavoitteena on rahavarojen, jotka on kerätty niiden arvopapereiden merkitsemistä koskevan julkisen tai yksityisen kaupankäynnin kautta, yhteinen sijoittaminen arvopapereihin, rahamarkkinavälineisiin ja muihin varallisuusoikeuksiin
- c) ne harjoittavat toimintaansa viranomaisten, jotka ovat toimivaltaisia valvomaan finanssimarkkinoita siinä valtiossa, jossa niiden kotipaikka on, myöntämän luvan nojalla – –
- d) viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia valvomaan finanssimarkkinoita siinä valtiossa, jossa kyseisten yritysten kotipaikka on, valvovat suoraan niiden toimintaa
- e) ne ovat nimenneet säilytysyhteisön varojensa tallessapitoa varten
- f) niitä johtavat toimijat, joilla on niiden toiminnan harjoittamiseksi viranomaisten, jotka ovat toimivaltaisia valvomaan finanssimarkkinoita siinä valtiossa, jossa kyseisten yritysten kotipaikka on, lupa.”

5 Yhteisöverolain 22 §:n sanamuoto on seuraava:

”1. Yhteisöverot osinkotuloista ja muista tuloista, jotka perustuvat osuuteen sellaisten oikeushenkilöiden voitoista, joiden kotipaikka on Puola[ssa], on 19 prosenttia saaduista tuloista, jollei 2 momentista muuta johdu.

2. Edellä 3 §:n 2 momentissa mainittujen henkilöiden yhteisöverot tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetuista tuloista on 19 prosenttia, jollei toisin määrätä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyssä sopimuksessa, joka on tehty sellaisen valtion kanssa, jossa verovelvollisen kotipaikka tai hallinto sijaitsee.”

6 Sijoitusrahastoista annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna, 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Laissa vahvistetaan säännöt, joita sovelletaan sellaisten sijoitusrahastojen perustamiseen ja toimintaan, joiden kotipaikka on Puolan tasavallan alueella, ja säännöt, jotka koskevat ulkomaisten rahastojen ja rahastoyhtiöiden toimintaa Puolan tasavallan alueella.”

7 Kyseisen lain 2 §:n 7 ja 9 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä laissa tarkoitetaan

– –

7) jäsenvaltioilla: muita Euroopan unionin jäsenvaltioita kuin Puola[n tasavaltaa]

– –

9) ulkomaisella rahastolla: avointa sijoitusrahastoa tai sijoitusyhtiötä, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa ja jonka toiminnan perustana ovat arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa koskevat Euroopan yhteisön oikeussäännöt

– –”

- 8 Kyseisen lain 3 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Sijoitusrahasto on oikeushenkilö, jonka toiminnan ainoana tavoitteena on rahavarojen, jotka on kerätty sen arvopapereiden merkitsemistä koskevan julkisen tai yksityisen kaupankäynnin kautta, yhteinen sijoittaminen arvopapereihin, rahamarkkinavälineisiin ja muihin laissa määriteltyihin varallisuusoikeuksiin.”

Kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehty sopimus

- 9 Kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn [Puolan tasavallan] hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välisen, Washingtonissa 8.10.1974 allekirjoitetun sopimuksen (Umowy między Rządem [Polskiej] Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki o uniknięciu podwójnego opodatkowania i zapobieżeniu uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu; Dz. U. 1976, nro 31, järjestysnumero 178; jäljempänä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehty sopimus) 11 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Osingoista, jotka sopimusvaltiossa asuva yhtiö jakaa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle, voidaan verottaa mainitussa toisessa sopimusvaltiossa.

2. Tällaisista osingoista voidaan kuitenkin verottaa myös siinä sopimusvaltiossa, jossa osinkoa jakava yhtiö asuu, kyseisen valtion lainsäädännön mukaan, mutta näin määrätty vero ei saa ylittää

- a) 5:tä prosenttia osinkojen bruttomäärästä, jos saaja on yhtiö, jolla on vähintään 10 prosenttia osinkoa jakavan yhtiön äänioikeutetuista osakkeista
- b) 15:tä prosenttia osinkojen bruttomäärästä kaikissa muissa tapauksissa.

Tämä kappale ei vaikuta yhtiön verotukseen niiden voittojen osalta, joista osingot maksetaan.

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 10 Pääasian kantaja, joka on sijoitusrahasto, jonka kotipaikka on Amerikan yhdysvaltojen alueella ja jonka toimintaan kuuluu muun muassa omistussuhteiden hankkiminen puolalaisista yhtiöistä, vaati joulukuussa 2010 Puolan veroviranomaiselta osingoista, jotka kyseiset Puolaan sijoittautuneet yhtiöt olivat maksaneet sille, liikaa maksetun 15 prosentin kiinteämääräisen yhteisöveron palauttamista. Pääasian kantaja katsoi, että sillä oli oikeus saada kyseinen palautus yhteisöverolain 22 §:n 1 momentin, luettuna yhdessä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen 11 artiklan 2 kappaleen b kohdan kanssa, perusteella.
- 11 Tämä vaatimus hylättiin 2.5.2011 tehdyllä päätöksellä sillä perusteella, ettei pääasian kantaja Amerikan yhdysvaltojen alueelle sijoittautuneena sijoitusrahastona täyttänyt yhteisöverolain 6 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettuja vapauttamisen ehtoja.
- 12 Dyrektorin vahvistettua tämän päätöksen 6.10.2011 tekemällään päätöksellä pääasian kantaja nosti kumoamiskanteen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa ja väitti, että yhteisöverolain säännökset merkitsevät syrjintää kolmansiin valtioihin sijoittautuneiden ja Puolaan sijoittautuneiden sijoitusrahastojen välillä.

- 13 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko – kun yhteisöverolaissa säädetyn verovapautuksen, joka vastaa sellaista täysimääräistä henkilökohtaista vapautusta yhteisöverosta, joka on varattu sijoitusrahastoista annetussa laissa asetetut vaatimukset täyttävälle sijoitusrahastolle, erityisluonne ja viimeksi mainitun lain säännösten ja kyseisen vapautuksen välinen läheinen yhteys otetaan huomioon – kyseistä Puolan lain säännöstä tarkasteltava pääomien vapaan liikkuvuuden periaatteen sijasta sijoittautumisvapauden periaatteen kannalta.
- 14 Jos oletetaan, että kyseistä säännöstä on tarkasteltava pääomien vapaan liikkuvuuden periaatteen kannalta, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii näin ollen sitä, muodostaako pääasiassa kyseessä oleva lainsäädäntö kyseistä vapautta koskevan rajoituksen, joka ei ole oikeutettu.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii erityisesti, riittääkö toimintatapojen ja toimialan samankaltaisuus siihen, että voidaan todeta, että sijoitusrahasto, jonka kotipaikka on Puolassa, on rinnastettavissa sijoitusrahastoon, jonka kotipaikka on Yhdysvalloissa, kun unionin oikeudessa asetetut kyseisten rahastojen perustamista ja toimintaa koskevat vaatimukset eroavat kolmannen valtion oikeudessa asetetuista vaatimuksista eivätkä ole sovellettavissa viimeksi mainittuun rahastoon.
- 16 Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että mahdollinen rajoitus voidaan perustella verovalvonnan tehokkuuden takaamisen tarpeella vapautuksen henkilökohtaisuuden takia ja että rajoitus on myös oikeasuhteinen.
- 17 Tässä tilanteessa Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Sovelletaanko [SEUT 63 artiklaa] sellaisten jäsenvaltion säädösten soveltamisen sallittavuuden arviointiin, joissa tehdään ero verovelvollisten oikeudellisen tilanteen perusteella siten, että niissä myönnetään sijoitusrahastolle, jolla on kotipaikka – unionin jäsenvaltiossa, yleisen henkilökohtaisen vapautuksen mukaisesti vapautus kiinteämääräisestä yhteisöverosta sen saamien osinkojen osalta, kun taas verotuksellisesti Yhdysvalloissa asuvalle sijoitusrahastolle ei myönnetä tällaista vapautusta?
- 2) Voidaanko sellaisten rahastojen, joiden kotipaikka on unionin ulkopuolisessa valtiossa, ja rahastojen, joiden kotipaikka on Euroopan unionin jäsenvaltiossa, erilaista kohtelua, josta säädetään yhteisöveron alalla myönnettävää henkilökohtaista vapautusta koskevassa kansallisessa lainsäädännössä, pitää oikeutettuna [SEUT 65 artiklan 1 kohdan a alakohdan, luettuna yhdessä SEUT 65 artiklan 3 kohdan kanssa] valossa?”

Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskeva pyyntö

- 18 Asian käsittelyn suullinen vaihe päätettiin 6.11.2013 julkisasiamiehen esitettyä ratkaisuehdotuksensa.
- 19 Pääasian kantaja pyysi 6.12.2013 päivätyllä kirjeellä, joka toimitettiin unionin tuomioistuimen kirjaamoon 9.12.2013, unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 83 artiklan perusteella asian käsittelyn suullisen vaiheen aloittamista uudelleen ja väitti, että oli ilmennyt uusia seikkoja, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun. Pääasian kantajan mukaan Yhdysvaltojen veroviranomaiset ilmoittivat sille, että Puolan veroviranomaiset olivat aloittaneet tietojenvaihtomenettelyn sitä koskevassa asiassa, jonka kohde on sama kuin pääasian kohde.
- 20 Tässä yhteydessä on muistutettava, että työjärjestyksensä 83 artiklan nojalla unionin tuomioistuin voi julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen erityisesti, jos unionin tuomioistuin katsoo, ettei sillä ole riittävästi tietoa asiasta, tai jos

asianosainen on suullisen vaiheen päättyneeksi julistamisen jälkeen vedonnut uuteen seikkaan, joka voi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun (ks. yhdistetyt asiat C-228/12–C-232/12 ja C-254/12–C-258/12, Vodafone Omnitel ym., tuomio 18.7.2013, 26 kohta).

- 21 Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuin katsoo julkisasiamiestä kuultuaan, että sillä on käytössään kaikki tarvittavat tiedot ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämään kysymykseen vastaamiseksi ja että pääasian kantajan mainitsema uusi seikka ei voi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun.
- 22 Näin ollen pääasian kantajan pyyntöä asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamisesta ei voida hyväksyä.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 23 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, sovelletaanko SEUT 63 artiklaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen tilanteeseen, jossa jäsenvaltion verolainsäädännön mukaan kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneiden yhtiöiden kolmanteen valtioon sijoittautuneelle sijoitusrahastolle maksamia osinkoja ei ole vapautettu verosta, kun taas kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille sijoitusrahastoille myönnetään tällainen vapautus.
- 24 Ainoastaan Puolan hallitus katsoo, että kyseistä kansallista lainsäädäntöä on arvioitava pääomien vapaan liikkuvuuden sijasta sijoittautumisvapauden tai palvelujen tarjoamisen vapauden valossa. Kyseisen hallituksen mukaan pääasiassa kyseessä olevan henkilökohtaisen vapautuksen, jota sovelletaan kaikkiin tiettyjen taloudellisten toimijoiden tuloihin niiden toteuttamien liiketoimien tyypistä riippumatta, tavoitteena ei ole sijoittautumispaikkaan perustuvan erottavan perusteen käyttöön ottaminen vaan se, että kuluttaja saadaan käyttämään täsmällisesti määritellyn oikeudellisen kehyksen puitteissa toimintaansa harjoittavien sijoitusrahastojen palveluja. Lisäksi sijoitusrahastojen harjoittama toiminta on SEUT 49 tai SEUT 56 artiklassa tarkoitettua rahoituksen välittäjän palvelutoimintaa tai varainhoitoon liittyvää palvelutoimintaa.
- 25 Tässä yhteydessä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että osinkojen verokohtelu voi kuulua sijoittautumisvapautta koskevan SEUT 49 artiklan ja pääomien vapaata liikkuvuutta koskevan SEUT 63 artiklan soveltamisalaan ja että sen määrittämisessä, kuuluuko kansallinen lainsäädäntö jommankumman liikkumisvapauden soveltamisalaan, on otettava huomioon kyseisen lainsäädännön tarkoitus (ks. vastaavasti asia C-35/11, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomio 13.11.2012, 89 ja 90 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 26 Erityisesti sijoittautumisvapauden soveltamisalaan kuuluu kansallinen lainsäädäntö, jota sovelletaan vain omistusosuuksiin, jotka antavat selvän vaikutusvallan yhtiön päätöksiin ja mahdollisuuden määrätä sen toiminnasta (ks. em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomion 91 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Tästä seuraa, että jos tällaisen kansallisen lainsäädännön tarkoituksesta käy ilmi, että lainsäädäntöä on tarkoitettu sovellettavaksi vain omistusosuuksiin, joiden nojalla voidaan käyttää selvää vaikutusvaltaa kyseessä olevan yhtiön päätöksiin ja päättää tämän yhtiön toiminnasta, kolmannelle maasta peräisin olevien osinkojen osalta ei voida vedota SEUT 49 artiklaan eikä SEUT 63 artiklaan (ks. em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomion 98 kohta).

- 28 Sen sijaan kansallisia säännöksiä, joita sovelletaan omistusosuuksiin, joiden hankkimisen ainoana tarkoituksena on taloudellisen sijoituksen tekeminen ilman aikomusta vaikuttaa yhtiön liikkeenjohtoon tai määräysvallan käyttöön siinä, on tutkittava pelkästään pääomien vapaan liikkuvuuden kannalta (ks. em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomion 92 kohta).
- 29 Tilanteessa, joka koskee kolmannelle maasta peräisin olevien osinkojen verokohtelua, on katsottava, että kansallisen lainsäädännön tarkoituksen tutkiminen riittää sen selvittämiseksi, kuuluuko kolmannelle maasta peräisin olevien osinkojen verokohtelu EUT-sopimuksen pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten soveltamisalaan (ks. vastaavasti em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomion 96 kohta).
- 30 Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että kolmannelle maasta peräisin olevien osinkojen verokohtelua koskevaa kansallista säännöstöä, jota ei sovelleta yksinomaan tilanteisiin, joissa emoyhtiö käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa osinkoja jakavaan yhtiöön, on arvioitava suhteessa SEUT 63 artiklaan. Jäsenvaltioon sijoittautunut yhtiö voi näin ollen – riippumatta siitä, kuinka suuri omistusosuus sillä on kolmanteen maahan sijoittautuneesta osinkoja jakavasta yhtiöstä – vedota tähän määräykseen riitauttaakseen kyseisen säännösten laillisuuden (ks. vastaavasti em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomion 99 kohta).
- 31 On kuitenkin vältettävä tulkitsemasta SEUT 63 artiklan 1 kohtaa kolmansien maiden kanssa vallitsevien suhteiden osalta siten, että taloudelliset toimijat, jotka eivät kuulu sijoittautumisvapauden alueellisen soveltamisalan piiriin, voisivat hyötyä siitä (ks. vastaavasti em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomion 100 kohta).
- 32 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 21 kohdassa, kyseinen arviointi, joka koskee kolmannelle maasta peräisin olevan yhtiön jäsenvaltion alueelle sijoittautuneelle henkilölle maksamien osinkojen verokohtelua, pätee myös tilanteeseen, jossa jäsenvaltioon sijoittautunut yhtiö maksaa osinkoja kolmanteen maahan sijoittautuneelle osakkeenomistajalleen, kuten pääasiassa.
- 33 Pääasiassa kyseessä olevassa yhteisöverolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettussa vapautuksessa ei nimittäin yhtäältä tehdä eroa sen mukaan, minkätyyppisestä omistusosuudesta sijoitusrahaston saamat osingot ovat peräisin. Toisaalta ei ole vaaraa siitä, että taloudellinen toimija, joka ei kuulu sijoittautumisvapauden alueellisen soveltamisalan piiriin, hyötyy sijoittautumisvapaudesta, koska pääasiassa kyseessä oleva verolainsäädäntö koskee kyseisten osinkojen verokohtelua eikä sen tarkoituksena ole asettaa ehtoja kolmansista maista peräisin olevien toimijoiden kansallisille markkinoille pääsulle.
- 34 Tällaista toteamusta eivät horjuta erityisesti Puolan hallituksen esittämät väitteet, sellaisina kuin ne on toistettu tämän tuomion 24 kohdassa, koska sen määrittämiseksi, kuuluuko kyseinen lainsäädäntö SEUT 63 artiklan soveltamisalaan, ei ole tutkittava kyseisessä lainsäädännössä säädetyn vapautuksen luonnetta eikä sijoitusrahaston harjoittaman toiminnan luonnetta vaan on tutkittava sitä, missä muodossa sijoitusrahastot omistavat kotimaisia yhtiöitä.
- 35 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että pääomien vapaata liikkuvuutta koskevaa SEUT 63 artiklaa sovelletaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen tilanteeseen, jossa kansallisen verolainsäädännön mukaan jäsenvaltioon sijoittautuneiden yhtiöiden kolmanteen valtioon sijoittautuneelle sijoitusrahastolle maksamia osinkoja ei ole vapautettu verosta, kun taas kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille sijoitusrahastoille myönnetään tällainen vapautus.

Toinen kysymys

- 36 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko SEUT 63 ja SEUT 65 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion verolainsäädännölle, jonka mukaan verovapautusta ei voida myöntää osingoille, jotka kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet yhtiöt ovat maksaneet kolmannessa valtiossa sijaitsevalle sijoitusrahastolle.
- 37 Erityisesti yhteisöverolain, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan eli vuosina 2005 ja 2006 ja tammikuuhun 2011 asti, mukaan kotimaisen yhtiön kolmanteen maahan sijoittautuneelle sijoitusrahastolle jakamista osingoista pidätettiin lähtökohtaisesti 19 prosentin lähdevero, paitsi sovellettaessa erisuuruista verokantaa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nojalla, kun taas tällaiset osingot olivat vapautettuja verosta, jos ne maksettiin kotimaiselle sijoitusrahastolle, jos viimeksi mainittu rahasto täytti myös sijoitusrahastoista annetussa laissa asetetut edellytykset.

Pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen olemassaolo

- 38 Aluksi on muistutettava, että vaikka välitön verotus kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, niiden on tätä toimivaltaansa käyttäessään kuitenkin noudatettava unionin oikeutta (yhdistetyt asiat C-338/11–C-347/11, Santander Asset Management SGIIC ym., tuomio 10.5.2012, 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 39 Tässä yhteydessä unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että SEUT 63 artiklan 1 kohdassa pääomanliikkeiden rajoituksina kielletään muun muassa toimenpiteet, joilla aiheutetaan se, että jossakin toisessa valtiossa asuvat henkilöt ovat vähemmän halukkaita tekemään sijoituksia tietyssä jäsenvaltiossa, tai se, että kyseisessä jäsenvaltiossa asuvat henkilöt ovat vähemmän halukkaita tekemään niitä muissa valtioissa (asia C-101/05, A, tuomio 18.12.2007, Kok., s. I-11531, 40 kohta; yhdistetyt asiat C-436/08 ja C-437/08, Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomio 10.2.2011, Kok., s. I-305, 50 kohta ja em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 15 kohta).
- 40 Käsiteltävässä asiassa pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa verolainsäädännössä säädetty verovapautus myönnettiin ainoastaan sijoitusrahastoille, joiden toiminnan perustana on sijoitusrahastoista annettu laki.
- 41 Ennakkoratkaisupyyynnöstä ilmenee lisäksi, että pääasiassa kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön mukaan sijoitusrahastoille myönnetään vapautus ainoastaan, jos niiden kotipaikka on Puolan alueella. Näin ollen ulkomaisille sijoitusrahastoille maksetut osingot jäävät lähdeverovapautuksen ulkopuolelle pelkästään kyseisen rahaston sijoittautumispaikan takia, vaikka kyseisiin osinkoihin voidaan mahdollisesti soveltaa alennettua verokantaa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nojalla.
- 42 Tällainen osinkojen erilainen verokohtelu kotimaisten sijoitusrahastojen ja ulkomaisten sijoitusrahastojen välillä voi saada aikaan yhtäältä sen, että kolmanteen maahan sijoittautuneet sijoitusrahastot ovat vähemmän halukkaita hankkimaan omistusosuuksia Puolaan sijoittautuneista yhtiöistä, ja toisaalta sen, että kyseisessä jäsenvaltiossa asuvat sijoittajat ovat vähemmän halukkaita hankkimaan osuuksia ulkomaisista sijoitusrahastoista (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 17 kohta).
- 43 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen kansallinen lainsäädäntö voi muodostaa lähtökohtaisesti SEUT 63 artiklan vastaisen pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen.
- 44 On kuitenkin tutkittava, voidaanko kyseinen rajoitus oikeuttaa EUT-sopimuksen määräysten kannalta.

SEUT 64 artiklan 1 kohdan sovellettavuus

- 45 SEUT 64 artiklan 1 kohdan mukaan se, mitä SEUT 63 artiklassa määrätään, ei estä soveltamasta kolmansiin maihin sellaisia rajoituksia, jotka olivat kansallisen lainsäädännön tai unionin oikeuden mukaan voimassa 31.12.1993 ja jotka koskevat pääomanliikkeitä kolmansiin maihin tai kolmansista maista, jos näihin liittyy suoria sijoituksia, kiinteistösijoitukset mukaan luettuina, sijoittautumista, rahoituspalvelujen tarjoamista tai arvopaperien hyväksymistä pääomamarkkinoille.
- 46 Tässä yhteydessä Puolan ja Saksan hallitukset ovat väittäneet huomautuksissaan ja istunnossa, että ensinnäkin pääasiassa kyseessä oleva kansallinen säännös, jossa säädetään puolalaisten yhtiöiden ulkomaisille sijoitusrahastoille maksamien osinkojen verotuksesta, oli jo voimassa ennen 31.12.1993 eikä kyseistä verotusta koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä ole muutettu myöhemmin ja että toiseksi pääasiassa kyseessä olevat pääomanliikkeet voivat myös kuulua käsitteen ”suorat sijoitukset” alaan, sellaisena kuin sitä on täsmennetty unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, koska kyseistä verotusta sovellettiin erotuksetta eli omistettujen puolalaisten yhtiöiden osakkeiden lukumäärästä riippumatta. Joka tapauksessa kyseiseen rajoitukseen liittyi rahoituspalvelujen tarjoamista.
- 47 SEUT 64 artiklan 1 kohdassa vahvistetun ajallisen kriteerin osalta unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että vaikka unionin säädöksessä vahvistettuna ajankohtana voimassa olevan lainsäädännön sisällön määrittäminen kuuluu lähtökohtaisesti kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan, unionin tuomioistuimen on annettava ne perusteet, joilla tulkitaan unionin oikeuden käsitettä, joka on ohjeena unionin oikeudessa säädetyn poikkeusjärjestelmän soveltamisessa vahvistettuna ajankohtana ”voimassa olevaan” kansalliseen lainsäädäntöön (ks. vastaavasti asia C-446/04, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomio 12.12.2006, Kok., s. I-11753, 191 kohta).
- 48 Tässä asiayhteydessä oikeuskäytännön mukaan jokaista kansallista säännöstä, joka on annettu täten vahvistetun ajankohdan jälkeen, ei ole pelkästään antamispäivänsä vuoksi ilman muuta suljettu pois kyseessä olevassa unionin säädöksessä vahvistetusta poikkeusjärjestelystä. Poikkeusta nimittäin sovelletaan säännökseen, joka on sisällöllisesti samanlainen kuin aiempi lainsäädäntö tai jolla vain väljennetään tai poistetaan aiempaan lainsäädäntöön sisältyneitä rajoituksia, jotka kohdistuvat unionin oikeudessa vahvistettujen oikeuksien ja vapauksien käyttämiseen. Sitä vastoin lainsäädäntöä, joka perustuu aiemmista säännöksistä poikkeavaan ajatteluun ja jolla otetaan käyttöön uusia menettelyjä, ei voida rinnastaa kyseessä olevassa unionin säädöksessä vahvistettuna ajankohtana voimassa olleeseen lainsäädäntöön (ks. em. asia *Test Claimants in the FII Group Litigation*, tuomio 12.12.2006, 192 kohta ja asia C-157/05, *Holböck*, tuomio 24.5.2007, Kok., s. I-4051, 41 kohta).
- 49 Tässä yhteydessä komission huomautuksista ilmenee, että yhteisöverolain 6 §:n 1 momentin 10 kohdassa säädetty verovapautus on otettu käyttöön 28.8.1997 annetulla lailla, ja Puolan hallitus ei ole kiistänyt tätä.
- 50 Näin ollen – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 57 kohdassa – pääomien vapaata liikkuvuutta koskevissa EUT-sopimuksen määräyksissä tarkoitettua rajoitusta, joka on pidetty voimassa 31.12.1993 jälkeen, ei ollut olemassa ennen kyseistä päivää.
- 51 Puolalaisten yhtiöiden ulkomaisille yhteisöille maksamista osingoista nimittäin joko kannettiin 31.12.1993 sama lähdevero kuin Puolaan sijoittautuneille yhteisöille maksetuista osingoista tai ne verotettiin kyseisenä päivänä alemman verokannan mukaan Puolan tasavallan ja kyseisen valtion välillä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nojalla. Tämän tuomion 49 kohdassa mainitulla 28.8.1997 annetulla lailla otettiin ensimmäistä kertaa käyttöön rajoitus, koska sillä vahvistettiin kotimaisten sijoitusrahastojen ja ulkomaisten sijoitusrahastojen erilainen kohtelu vapauttamalla ensiksi mainitut lähdeverosta ja niiden saamista osingoista kannettavaan kiinteämääräiseen veroon liittyvistä hallinnollisista menettelyistä.

- 52 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevaa kansallista lainsäädäntöä ei voida pitää 31.12.1993 voimassa olleena rajoituksena, koska pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen muodostava tekijä eli yhteisöverolain 6 §:n 1 momentin 10 kohdassa säädetty verovapautus on otettu käyttöön myöhemmin luopumalla aikaisemman lainsäädännön mukaisesta ajattelusta ja ottamalla käyttöön uusi menettely tämän tuomion 48 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla.
- 53 Koska ajallinen kriteeri ei täyty ja koska SEUT 64 artiklan 1 kohdassa asetettujen kahden kriteerin, ajallisen ja aineellisen, on täyttyttävä kumulatiivisesti, kyseistä artiklaa ei sovelleta pääasiaan, eikä ole tarpeen tutkia, täyttyykö aineellinen kriteeri.

Rajoituksen oikeuttaminen

- 54 SEUT 65 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan se, mitä SEUT 63 artiklassa määrätään, ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta soveltaa niitä verolainsäädäntönsä säännöksiä, joiden mukaan verovelvollisia kohdellaan eri tavoin heidän asuinpaikkansa tai heidän pääomansa sijoituspaikan perusteella.
- 55 Tätä määräystä on pääomien vapaan liikkuvuuden peruseriaatetta koskevana poikkeuksena tulkittava suppeasti. Näin ollen sitä ei voida tulkita niin, että kaikki verolainsäädäntö, jossa verovelvollisia kohdellaan eri tavoin sen mukaan, missä he asuvat tai mihin jäsenvaltioon he sijoittavat pääomansa, olisi automaattisesti sopusoinnussa EUT-sopimuksen kanssa (ks. asia C-11/07, Eckelkamp ym., tuomio 11.9.2008, Kok., s. I-6845, 57 kohta; asia C-510/08, Mattner, tuomio 22.4.2010, Kok., s. I-3553, 32 kohta ja em. yhdistetyt asiat Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomion 56 kohta).
- 56 Mainitussa määräyksessä määrättyä poikkeusta itseään nimittäin rajoittaa SEUT 65 artiklan 3 kohta, jossa määrätään, että tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut kansalliset säännökset "eivät saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään taikka 63 artiklassa tarkoitetun pääomien ja maksujen vapaan liikkuvuuden peiteltyä rajoittamista" (ks. em. yhdistetyt asiat Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomion 57 kohta).
- 57 SEUT 65 artiklan 1 kohdan a alakohdan perusteella sallittu erilainen kohtelu on siis erotettava mainitun artiklan 3 kohdassa kielletystä syrjinnästä. Oikeuskäytännöstä ilmenee, että jotta pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen kansallisen verolainsäädännön voitaisiin katsoa soveltuvan yhteen pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien EUT-sopimuksen määräysten kanssa, siinä säädetyn erilaisen kohtelun on koskettava tilanteita, jotka eivät ole objektiivisesti arvioituina toisiinsa rinnastettavissa, tai erilaisen kohtelun on oltava oikeutettua yleistä etua koskevista pakottavista syistä (ks. em. yhdistetyt asiat Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomion 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Se, ovatko tilanteet objektiivisesti arvioituina toisiinsa rinnastettavissa

- 58 Rinnastettavuutta koskevan kysymyksen osalta on ensiksi täsmennettävä, että kun otetaan huomioon pääasiassa kyseessä olevan kaltainen verosäännös, jonka mukaan veroa ei kanneta kotimaisten yhtiöiden jakamista voitoista, osingonsaajana olevan kotimaisen sijoitusrahaston tilanne on rinnastettavissa osingonsaajana olevan ulkomaisen sijoitusrahaston tilanteeseen, koska molemmissa tapauksissa voitot voivat lähtökohtaisesti olla taloudellisen kaksinkertaisen verotuksen tai ketjuverotuksen kohteena (ks. vastaavasti em. asia Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomio 12.12.2006, 62 kohta; em. yhdistetyt asiat Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomion 113 kohta; asia C-284/09, komissio v. Saksa, tuomio 20.10.2011, Kok., s. I-9879, 56 kohta ja em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 59 Koska pelkästään siitä, että kyseinen jäsenvaltio käyttää verotusvaltaansa, aiheutuu kolmannessa valtiossa toimitettavasta verottamisesta riippumatta ketjuverotuksen tai taloudellisen kaksinkertaisen verotuksen vaara, SEUT 63 artiklassa edellytetään, että kyseisen valtion, joka vapauttaa kotimaisten yhtiöiden toisille kotimaisille taloudellisille toimijoille maksamat osingot verosta, on kohdeltava vastaavalla tavalla kolmansiin valtioihin sijoittautuneille taloudellisille toimijoille maksettuja osinkoja (ks. vastaavasti em. asia Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomio 12.12.2006, 72 kohta; em. yhdistetyt asiat Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomion 60 kohta ja em. asia komissio v. Saksa, tuomion 57 kohta).
- 60 Pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa verolainsäädännössä ei kuitenkaan säädetä tällaisesta vastaavasta kohtelusta. Vaikka kyseisessä lainsäädännössä vältetään kotimaisten sijoitusrahastojen saamien kotimaisten osinkojen taloudellinen kaksinkertainen verotus ja saatetaan tällaisten rahastojen osakkaat vastaavaan tilanteeseen kuin yksittäiset sijoittajat, sillä ei nimittäin poisteta eikä edes lievennetä kaksinkertaista verotusta, joka ulkomaiseen sijoitusrahastoon saattaa kohdistua, kun se saa tällaisia osinkoja.
- 61 Toiseksi on muistutettava, että vain pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa verolainsäädännössä säädetty jaettujen voittojen verotusta koskevat erotteluperusteet on otettava huomioon, kun arvioidaan, ovatko tilanteet, joita kohdellaan eri tavalla, objektiivisesti arvioituina toisiinsa rinnastettavissa (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 28 kohta).
- 62 Tässä yhteydessä on selvää, että ainoa pääasiassa kyseessä olevassa verolainsäädännössä säädetty erotteluperuste perustuu sijoitusrahaston asuinpaikkaan, koska ainoastaan Puolaan sijoittautuneet sijoitusrahastot voivat saada vapautuksen saamiensa osinkojen lähdeverosta. Kotimaisille sijoitusrahastoille myönnettävän verovapautuksen edellytyksenä ei nimittäin ole se, että niiden osuudenhaltijoilta kannetaan vero jaetuista voitoista.
- 63 Kun tämä erotteluperuste otetaan huomioon, tilanteiden toisiinsa rinnastettavuuden arviointi on tehtävä ainoastaan sijoitusvälineen tasolla, koska kyseisessä lainsäädännössä ei oteta huomioon niiden osuudenhaltijoiden verotuksellista tilannetta (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 32, 39 ja 41 kohta).
- 64 Näin ollen Saksan hallituksen esittämää väitettä, jonka mukaan rajoituksen vaikutukset voidaan yleensä neutralisoida, kun sijoittaja voi asuinvaltiossaan vähentää henkilökohtaisesta verovelastaan ulkomaiselta sijoitusrahastolta pidätetyn lähdeveron tai vähentää kyseisen veron siltä asuinvaltiossaan kannettavan veron määräytymisperustetta määritettäessä, ei voida hyväksyä.
- 65 Kolmanneksi ennakkoratkaisupyyntöä ja Puolan, Saksan, Espanjan, Ranskan, Italian ja Suomen hallitusten sekä komission esittämistä huomautuksista ilmenee, että sijoitusrahaston, jonka kotipaikka on kolmannessa valtiossa, tilanne ei ole rinnastettavissa Puolaan sijoittautuneiden sijoitusrahastojen, joihin sovelletaan sijoitusrahastoista annettua lakia, tilanteeseen eikä edes sijoitusrahastojen, joiden kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, tilanteeseen.
- 66 Tarkemmin sanottuna sijoitusrahastojen, joiden kotipaikka on Yhdysvalloissa, ja sijoitusrahastojen, joiden kotipaikka on unionin jäsenvaltioissa, välinen ero johtuu siitä, että viimeksi mainittuihin sovelletaan eurooppalaisten sijoitusrahastojen perustamiseen ja toimintaan sovellettavaa yhdenmukaista sääntelyä eli arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 20.12.1985 annettua neuvoston direktiiviä 85/611/ETY (EYVL L 375, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna 21.4.2004 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2004/39/EY (EUVL L 145, s. 1; jäljempänä yhteissijoitusyrityksistä annettu direktiivi), jonka vaatimukset toistetaan sijoitusrahastoista annetussa laissa. Koska ainoastaan sijoitusrahastoille, jotka täyttävät kyseiset vaatimukset, voidaan myöntää yhteisöverolaissa säädetty vapautus, ulkomaisten sijoitusrahastojen,

joihin ei sovelleta yhteissijoitusyrityksistä annettua direktiiviä, oikeudellinen ja tosiasiallinen tilanne on näin ollen täysin erilainen kuin unionin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden sijoitusrahastojen oikeudellinen ja tosiasiallinen tilanne.

- 67 Se, että ulkomaiset sijoitusrahastot eivät kuulu sen unionin yhdenmukaista sääntelyä koskevan järjestelmän piiriin, joka on otettu käyttöön yhteissijoitusyrityksistä annetulla direktiivillä, jossa säädetään yksityiskohtaisista säännöistä, jotka koskevat sijoitusrahastojen perustamista ja toimintaa unionissa, sellaisena kuin kyseinen direktiivi on saatettu osaksi kansallista oikeutta sijoitusrahastoista annetulla Puolan lailla, ei kuitenkaan sellaisenaan riitä osoittamaan, että kyseisten rahastojen tilanteet ovat erilaisia. Koska yhteissijoitusyrityksistä annettua direktiiviä ei sovelleta kolmansiin maihin sijoittautuneisiin sijoitusrahastoihin sen takia, että ne jäävät unionin oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle, sen edellyttäminen, että viimeksi mainittuja säänneltäisiin samalla tavalla kuin kotimaisia sijoitusrahastoja, nimittäin poistaisi pääomien vapaalta liikkuvuudelta tehokkaan vaikutuksen.
- 68 Joka tapauksessa – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 37 ja 38 kohdassa ja kuten tämän tuomion 62 kohdassa on jo todettu – sen vuoksi, että pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa verolainsäädännössä säädetty pääasiallinen peruste perustuu sijoitusrahaston asuinpaikkaan ja mahdollistaa sen, että ainoastaan Puolaan sijoittautuneet sijoitusrahastot voivat saada verovapautuksen, sääntelyjärjestelmän, jolla säännellään kolmanteen maahan sijoittautuneita rahastoja, ja unionissa sovellettavan yhdenmukaista sääntelyä koskevan järjestelmän välisellä vertailulla ei ole pääasiassa merkitystä, koska se ei kuulu kyseisessä asiassa sovellettavan lainsäädännön piiriin.
- 69 Edellä esitetyn perusteella yhteisöverolain, jossa pääasiallisena erotteluperusteena käytetään sijoitusrahastojen asuinpaikkaa, jonka perusteella puolalaisten yhtiöiden niille maksamista osingoista mahdollisesti pidätetään lähdevero, kaltaisen jäsenvaltion verolainsäädännön kannalta ulkomaiset sijoitusrahastot ovat tilanteessa, joka on objektiivisesti arvioituna rinnastettavissa sijoitusrahaston, jonka kotipaikka on Puolan alueella, tilanteeseen.
- 70 Tämän tultua todeksi on vielä tutkittava, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltaisesta kansallisesta lainsäädännöstä seuraava rajoitus oikeutettu yleistä etua koskevista pakottavista syistä (ks. em. yhdistetyt asiat Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomion 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Yleistä etua koskevan pakottavan syyn olemassaolo

– Tarve taata verovalvonnan tehokkuus

- 71 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että tarve taata verovalvonnan tehokkuus on yleistä etua koskeva pakottava syy, jolla voidaan oikeuttaa EUT-sopimuksessa taattujen perusvapauksien käytön rajoittaminen (asia C-493/09, komissio v. Portugali, tuomio 6.10.2011, Kok., s. I-9247, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 72 Kuten ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee ja kuten kaikki hallitukset ja komissio ovat väittäneet unionin tuomioistuimelle toimittamissaan huomautuksissa, tässä yhteydessä kolmansien valtioiden kanssa tehtävää hallinnollista yhteistyötä koskevan yhteisen oikeudellisen kehityksen, kuten unionissa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisien keskinäisestä avusta välittömien verojen alalla 19.12.1977 annetun neuvoston direktiivin 77/799/ETY (EYVL L 336, s. 15), puuttuessa Puolan veroviranomainen ei voi tarkistaa, täyttääkö ulkomainen sijoitusrahasto Puolan lainsäädännössä asetetut erityiset edellytykset, eikä arvioida kyseiseen rahastoon kohdistuvan valvonnan sisältöä ja tehokkuutta yhteissijoitusyrityksistä annetussa direktiivissä unionin sisällä säädettyihin tiiviimmän yhteistyön mekanismeihin nähden.

- 73 Väitteen, joka koskee sellaisen oikeudellisen välineen puuttumista, jonka avulla Puolan veroviranomaiset voisivat tarkistaa Yhdysvaltoihin sijoittautuneiden sijoitusrahastojen esittämät todisteet ja tiedot sen selvittämiseksi, että ne ovat luonteeltaan rinnastettavissa Puolaan tai toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneisiin sijoitusrahastoihin, osalta on aluksi täsmennettävä, että yhteissijoitusyrityksistä annetulla direktiivillä käyttöön otettu jäsenvaltioiden välinen tietojenvaihtojärjestelmä on osa yhteistyöjärjestelmää, jonka jäsenvaltioiden viranomaiset, jotka myöntävät sijoitusrahastoille toimilupia ja valvovat sijoitusrahastoja, ovat vahvistaneet tehtäviensä, joiden laajuus on täsmennetty kyseisen direktiivin 50 artiklan 5 kohdassa, suorittamisen takaamiseksi.
- 74 Edellä mainitun artiklan mukaan toimivaltaiset viranomaiset, jotka saavat luottamuksellisia tietoja, saavat käyttää niitä ainoastaan tehtäviensä hoitamisen yhteydessä 1) tarkastaakseen, onko yhteissijoitusyrityksen tai sen liiketoimintaan myötävaikuttavan yrityksen toiminnan aloittamista koskevat edellytykset täytetty, ja helpottaakseen tällaisen liiketoiminnan harjoittamisen valvontaa sekä hallinto- ja kirjanpitoimenetelmien ja sisäisen tarkastuksen menetelmien valvontaa, 2) määrätäksään seuraamuksia, 3) toimivaltaisten viranomaisten päätöksiä koskevassa hallinnollisessa muutoksenhaussa tai 4) tuomioistuimenmenettelyssä, joka on pantu vireille yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin 51 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
- 75 Lisäksi yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin kyseistä tietojenvaihtojärjestelmää koskevista muissa säännöksissä korostetaan tarvetta noudattaa salassapitovelvollisuutta tässä asiayhteydessä.
- 76 Yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin 50 artiklan 5 kohdasta ja saman direktiivin yleisestä rakenteesta ilmenee, että kyseinen tietojenvaihtojärjestelmä on osa kyseisellä direktiivillä käyttöön otettua valvontajärjestelmää. Näin ollen mainittu jäsenvaltioiden välillä säädetty yhteistyön muoto ei koske verotuksen alaa vaan koskee ainoastaan sijoitusrahastojen toimintaa yhteissijoitusyrityksinä.
- 77 Yhteissijoitusyrityksistä annetussa direktiivissä ei näin ollen anneta Puolan veroviranomaiselle toimivaltaa suorittaa tai suorittuttaa tarkastus sen selvittämiseksi, ovatko sijoitusrahastot noudattaneet sijoitusrahastoista annetun lain mukaisia velvoitteitaan, koska kyseinen toimivalta on varattu valvontaviranomaisille, joille tämä toimivalta on annettu kyseisellä direktiivillä.
- 78 Yhteissijoitusyrityksistä annetussa direktiivissä ei myöskään sallita sitä, että jäsenvaltion valvontaviranomainen vaihtaa verotusjäsenvaltion valvontaviranomaisen kanssa tietoja, jotka on saatu sellaisten tarkastusten seurauksena, jotka ensiksi mainittu viranomainen on suorittanut alueelleen sijoittautuneissa sijoitusrahastoissa, siinä tarkoituksessa, että verotusjäsenvaltion valvontaviranomainen voi toimittaa kyseiset tiedot kansallisille veroviranomaisille.
- 79 Edellä esitetystä seuraa, että sillä, että yhteissijoitusyrityksistä annetulla direktiivillä käyttöön otettua tietojenvaihtojärjestelmää ei voida soveltaa ulkomaisiin sijoitusrahastoihin, ei voida oikeuttaa pääasiassa kyseessä olevaa rajoitusta.
- 80 Kun pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa verolainsäädännössä suljetaan ulkomaiset sijoitusrahastot verovapautuksen ulkopuolelle pelkästään sillä perusteella, että ne ovat sijoittautuneet kolmannen valtion alueelle, siinä ei myöskään anneta kyseisille verovelvollisille mahdollisuutta osoittaa, että ne täyttävät sijoitusrahastoista annettuun lakiin sisältyviä vaatimuksia vastaavat vaatimukset.
- 81 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee tosin, että unionin jäsenvaltioiden välisissä suhteissa ei voida edeltä käsin sulkea pois sitä, että verovelvollinen kykenee esittämään sellaiset asian kannalta merkitykselliset selvitykset, joiden perusteella verotusjäsenvaltion veroviranomaiset voivat tarkistaa selvästi ja täsmällisesti, että verovelvollinen täyttää asuinvaltiossaan kyseisessä kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä vaatimuksia vastaavat vaatimukset (ks. vastaavasti em. asia A, tuomion 59 kohta ja em. asia komissio v. Portugali, tuomion 46 kohta).

- 82 Kyseistä oikeuskäytäntöä ei voida kuitenkaan täysimääräisesti soveltaa jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden välisiin pääomanliikkeisiin, sillä tällaiset pääomanliikkeet kuuluvat erilaiseen oikeudelliseen asiayhteyteen (em. asia A, tuomion 60 kohta; asia C-540/07, komissio v. Italia, tuomio 19.11.2009, Kok., s. I-10983, 69 kohta; asia C-72/09, Établissements Rimbaud, tuomio 28.10.2010, Kok., s. I-10659, 40 kohta ja em. yhdistetyt asiat Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomion 65 kohta).
- 83 On nimittäin todettava, että direktiivillä 77/799 luotuja jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten yhteistyön puitteita ei ole olemassa niiden ja kolmannen valtion toimivaltaisten viranomaisten välillä silloin, kun kolmas valtio ei ole antanut mitään keskinäistä apua koskevaa sitoumusta (em. asia komissio v. Italia, tuomion 70 kohta; em. asia Établissements Rimbaud, tuomion 41 kohta ja em. yhdistetyt asiat Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomion 66 kohta).
- 84 Edellä esitetystä seuraa, että perustelu, jonka mukaan on tarpeen säilyttää verovalvonnan tehokkuus, voidaan hyväksyä ainoastaan silloin, kun jäsenvaltion sääntelyssä asetetaan tietyn veroedun saamiselle edellytyksiä, joiden täyttyminen voidaan varmistaa vain kolmannen valtion toimivaltaisilta viranomaisilta saatavilla tiedoilla, ja kun sen vuoksi, että kyseisellä kolmannella valtiolla ei ole sopimusperusteista velvollisuutta antaa tietoja, näiden tietojen saaminen viimeksi mainitulta osoittautuu mahdottomaksi (ks. em. yhdistetyt asiat Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomion 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 85 Toisin kuin tämän tuomion 82 kohdassa mainituissa asioissa, joissa kyseisillä kolmansilla valtioilla ei ollut sopimusperusteista velvollisuutta antaa tietoja, minkä takia unionin tuomioistuin sulki pois sen, että verovelvollinen voi itse esittää todisteet, jotka ovat tarpeen, jotta kyseiset verot voidaan määrittää oikein, pääasiassa on olemassa Puolan tasavallan ja Amerikan yhdysvaltojen välillä vahvistettu keskinäistä hallinnollista virka-apua koskeva sääntelyjärjestelmä, joka mahdollistaa sellaisten tietojen vaihdon, jotka osoittautuvat tarpeelliseksi verolainsäädännön soveltamisen kannalta.
- 86 Tarkemmin sanottuna kyseinen yhteistyötä koskeva järjestelmä ilmenee kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen 23 artiklasta ja taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) ja Euroopan neuvoston laatiman, veroasioissa annettavasta keskinäisestä virka-avusta Strasbourgissa 25.1.1988 allekirjoitetun yleissopimuksen 4 artiklasta.
- 87 Tästä seuraa, että kun näiden Puolan tasavallan ja Amerikan yhdysvaltojen välisten sopimusperusteisten velvollisuuksien, joilla luodaan yhteistyötä koskeva yhteinen oikeudellinen kehys ja joissa määrätään kyseisten kansallisten viranomaisten välisistä tietojenvaihtojärjestelmistä, olemassaolo otetaan huomioon, ei voida edeltä käsin sulkea pois sitä, että Amerikan yhdysvaltojen alueelle sijoittautuneet sijoitusrahastot voivat olla velvollisia esittämään sellaiset asian kannalta merkitykselliset selvitykset, joiden perusteella Puolan veroviranomaiset voivat tarkistaa yhteistyössä Amerikan yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten kanssa, että kyseiset rahastot harjoittavat toimintaansa unionin alueelle sijoittautuneisiin sijoitusrahastoihin sovellettavia vaatimuksia vastaavien vaatimusten mukaisesti.
- 88 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tutkittava, voivatko Puolan tasavallan ja Amerikan yhdysvaltojen väliset sopimusperusteiset velvollisuudet, joilla luodaan yhteistyötä koskeva yhteinen oikeudellinen kehys ja joissa määrätään kyseisten kansallisten viranomaisten välisistä tietojenvaihtojärjestelmistä, tosiasiallisesti mahdollistaa sen, että Puolan veroviranomaiset voivat tarvittaessa tarkistaa Amerikan yhdysvaltojen alueelle sijoittautuneiden sijoitusrahastojen antamat tiedot, jotka koskevat kyseisten rahastojen perustamista ja toiminnan harjoittamista, sen selvittämiseksi, että ne toimivat unionin sääntelyjärjestelmää vastaavassa sääntelyjärjestelmässä.

– Tarve säilyttää verojärjestelmän johdonmukaisuus

- 89 Väitteensä, jonka mukaan rajoitus, jota pääasiassa kyseessä oleva kansallinen verolainsäädäntö merkitsee, voidaan oikeuttaa tarpeella säilyttää verojärjestelmän johdonmukaisuus, tueksi Puolan hallitus väittää, että kyseisessä lainsäädännössä säädetty vapautus liittyy läheisesti sijoitusrahastojen osakkailleen suorittamien maksujen verotukseen. Sen mukaan verojärjestelmän johdonmukaisuus edellyttää sen takaamista, että verovelvollisen tuloja verotetaan tosiasiallisesti ja yhdenmukaisesti riippumatta siitä, mistä jäsenvaltiosta tulot on saatu, ja tässä yhteydessä otetaan huomioon muissa jäsenvaltioissa maksettujen verojen määrä.
- 90 Lisäksi Saksan hallitus väittää, että tilanteissa, joissa on osallisina kolmansia valtioita, erityisesti, kun kyse on sijoitusrahastoista, verotuksen johdonmukaisuuden käsitettä olisi syytä laajentaa ja arvioida eri verotusvaiheita yhdessä olettaen, että osingot maksetaan ulkomaille sijoittautuneille osuudenhaltijoille.
- 91 On muistutettava, että unionin tuomioistuin on jo katsonut, että säännöstö, joka on omiaan rajoittamaan perusvapauksia, voidaan oikeuttaa tarpeella säilyttää tällainen johdonmukaisuus (em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 92 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on kuitenkin katsottu, että jotta tähän tarpeeseen tukeutuva oikeuttamisperuste voitaisiin hyväksyä, on selvitettävä, että kyseinen verotuksellinen etu on suorassa yhteydessä siihen, että tämä etu kompensoidaan kantamalla tietty vero, ja tämän yhteyden välittömyyttä on arvioitava kyseessä olevan säännösten päämäärään nähden (em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 93 Kuten tämän tuomion 62 kohdassa on jo esitetty, pääasiassa kyseessä olevien osinkojen lähdeverosta vapauttamisen edellytyksenä ei ole se, että kyseinen sijoitusrahasto jakaa saamansa osingot edelleen, eikä se, että lähdeverosta vapauttaminen voidaan kompensoida kantamalla vero kyseisen rahaston osuudenhaltijoilta.
- 94 Kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 113 kohdassa, Saksan hallituksen ehdottama verotuksen johdonmukaisuuden käsitteen laajennettu tulkinta perustuu siihen toteen näyttämättä jääneeseen oletukseen, että kolmansiin maihin sijoittautuneiden sijoitusrahastojen osuudenhaltijat myös itse asuvat kyseisissä maissa tai ainakin muualla kuin kyseisessä jäsenvaltiossa. Verotuksen johdonmukaisuutta koskevan perusteen tarkastelu edellyttää kuitenkin lähtökohtaisesti tarkastelua yhden ja saman verojärjestelmän pohjalta.
- 95 Koska kotimaisen sijoitusrahaston saamien kotimaisten osinkojen lähdeverosta vapauttamisen ja sen, että kyseiset osingot verotetaan kyseisen sijoitusrahaston osuudenhaltijoiden tuloina, välillä ei ole tämän tuomion 92 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettua suoraa yhteyttä, pääasiassa kyseessä olevaa kansallista lainsäädäntöä ei voida näin ollen oikeuttaa tarpeella säilyttää verojärjestelmän johdonmukaisuus.

– Verotusvallan jako ja verotulojen turvaaminen

- 96 Saksan hallitus on lisäksi vedonnut tarpeeseen säilyttää Puolan tasavallan ja Amerikan yhdysvaltojen välinen verotusvallan jako ja turvata verotulot kyseessä olevan rajoituksen oikeuttamisperusteina, joita on tarkasteltava yhdessä sen takia, että niiden osalta esitetyt perustelut ovat samankaltaisia.

- 97 Saksan hallitus toteaa yhtäältä verotusvallan jaosta, että kyseistä oikeuttamisperustetta koskevaa oikeuskäytäntöä on sovellettava ainoastaan unionin sisäisiin tilanteisiin, koska silloin, kun kyse on pääomanliikkeistä kolmansiin maihin ja kolmansista maista, asianomaiset henkilöt eivät voi vedota sisämarkkinoita koskeviin sääntöihin, sillä jäsenvaltion verotuksellisen täysivaltaisuuden rajoittamisesta pääomien vapaalla liikkuvuudella seuraisi suoraan veron perusteen siirtäminen kolmanteen maahan.
- 98 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltioiden välisen verotusvallan tasapainoisen jaon turvaamisen tarpeeseen perustuva oikeuttamisperuste voidaan hyväksyä muun muassa silloin, kun asianomaisella järjestelmällä pyritään estämään menettelytapoja, jotka ovat omiaan vaarantamaan jäsenvaltion oikeuden käyttää verotusvaltaansa sen alueella toteutettujen toimintojen osalta (em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 99 Silloin, kun jäsenvaltio on päättänyt jättää verottamatta kotimaisia osinkoja saavia kotimaisia sijoitusrahastoja, se ei kuitenkaan voi vedota tarpeeseen taata verotusvallan tasapainoinen jako jäsenvaltioiden välillä perustellakseen tällaisia tuloja saavien ulkomaisten sijoitusrahastojen verottamisen (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 100 Tässä yhteydessä ei voida pätevästi väittää, että kyseistä oikeuskäytäntöä ei sovelleta jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden välisiin suhteisiin, koska vastavuoroisuuden puuttuminen tällaisissa suhteissa – sellaisena kuin Saksan hallitus on siihen vedonnut – ei voi olla oikeuttamisperusteena jäsenvaltioiden ja mainittujen kolmansien valtioiden välisten pääomanliikkeiden rajoitukselle (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomion 128 kohta).
- 101 Saksan hallitus väittää toisaalta kansallisten verotulojen turvaamisen osalta, että pääomien vapaasta liikkuvuudesta ei pitäisi seurata jäsenvaltioille veloitetta luopua verotuloista kolmansien valtioiden hyväksi. Sisämarkkinoiden tarkoituksena on nimittäin taata varojen tehokas jako unionissa siten, että samalla säilytetään verotuksen neutraalisuus kyseisillä markkinoilla. Kyseisiin markkinoihin kuulumattomat kolmannet valtiot eivät näin ollen ole velvollisia hyväksymään vastaavaa verotulojen menetystä jäsenvaltioihin nähden.
- 102 Tässä yhteydessä on riittävää muistuttaa, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan verotulojen vähentymistä ei voida pitää yleistä etua koskevana pakottavana syynä, johon voidaan vedota lähtökohtaisesti perusvapauden vastaisen toimenpiteen oikeuttamiseksi (em. yhdistetyt asiat Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, tuomion 126 kohta).
- 103 Kyseistä oikeuskäytäntöä sovelletaan sekä siinä tapauksessa, että kyseinen jäsenvaltio luopuu verotuloista toisen jäsenvaltion hyväksi, että siinä tapauksessa, että kyseinen luopuminen tapahtuu kolmannen valtion hyväksi. Kuten julkisasiamies huomauttaa ratkaisuehdotuksensa 127 kohdassa, puolalaiset yhtiöt ovat joka tapauksessa edelleen verovelvollisia voitoista ja unionin oikeudessa ei estetä kyseistä jäsenvaltiota pitkällä aikavälillä luopumasta kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta niin, että unionin oikeudessa veloitettaisiin jäsenvaltio toteuttamaan tai pitämään voimassa toimenpiteitä, joilla pyrittäisiin poistamaan kaksinkertainen verotus.
- 104 Edellä esitetystä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisesta kansallisesta verolainsäädännöstä seuraavaa rajoitusta ei voida oikeuttaa tarpeella säilyttää verotusvallan tasapainoinen jako eikä kyseisen jäsenvaltion verotulojen turvaamisella.
- 105 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että toiseen kysymykseen on vastattava, että SEUT 63 ja SEUT 65 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion verolainsäädännölle, jonka mukaan verovapautusta ei voida myöntää osingoille, jotka kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet yhtiöt ovat maksaneet kolmannessa valtiossa sijaitsevalle sijoitusrahastolle, kun kyseisen jäsenvaltion ja kyseisen kolmannen valtion välillä on olemassa keskinäistä hallinnollista

virka-apua koskeva sopimusperusteinen velvollisuus, joka mahdollistaa sen, että kansalliset veroviranomaiset voivat tarkistaa sijoitusrahaston mahdollisesti toimittamat tiedot. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on pääasiassa tutkittava, voiko tässä yhteistyötä koskevassa järjestelmässä määrätty tietojenvaihtojärjestelmä tosiasiallisesti mahdollistaa sen, että Puolan veroviranomaiset voivat tarvittaessa tarkistaa Amerikan yhdysvaltojen alueelle sijoittautuneiden sijoitusrahastojen antamat tiedot, jotka koskevat kyseisten rahastojen perustamista ja toiminnan harjoittamista, sen selvittämiseksi, että ne toimivat unionin sääntelyjärjestelmää vastaavassa sääntelyjärjestelmässä.

Tämän tuomion ajallinen vaikutus

- 106 Kirjallisissa huomautuksissaan Puolan hallitus on pyytänyt unionin tuomioistuinta rajoittamaan ajallisesti tämän tuomion vaikutuksia siinä tapauksessa, että se toteaa, että SEUT 63 ja SEUT 65 artikla ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevalle verolainsäädännölle.
- 107 Pyyntönsä tueksi kyseinen hallitus on yhtäältä kiinnittänyt unionin tuomioistuimen huomion vakavien taloudellisten vaikeuksien uhkaan, joka tällaisen toteamuksen sisältävästä tuomiosta aiheutuisi, kun otetaan huomioon niiden tapausten huomattava määrä, joissa yhteisöverolakia on sovellettu. Puolan hallitus esittää, että Puolan tasavalta on vilpittömässä mielessä katsonut, että yhteisöverolain säännökset olivat unionin oikeuden mukaisia, sillä komissio ei ole kyseenalaistanut kyseisiä säännöksiä siltä osin kuin kyse on pääomien vapaasta liikkuvuudesta kolmansien valtioiden kanssa vaan ainoastaan muiden unionin jäsenvaltioiden ja ETA-valtioiden osalta.
- 108 Tässä yhteydessä on huomattava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tulkinnalla, jonka unionin tuomioistuin SEUT 267 artiklassa sille annettua toimivaltaa käyttäen antaa unionin oikeussäännölle, selvennetään ja täsmennetään kyseisen oikeussäännön merkitystä ja ulottuvuutta niin, että unionin tuomioistuimen tulkinnasta ilmenee, miten tätä oikeussääntöä täytyy tai olisi täytynyt tulkita ja soveltaa sen voimaantulosta lähtien. Tästä seuraa, että tuomioistuimet voivat ja niiden täytyy soveltaa näin tulkittua sääntöä myös oikeussuhteisiin, jotka ovat syntyneet ja jotka on perustettu ennen tulkintapyyntöä annettua tuomiota, jos edellytykset kyseisen oikeussäännön soveltamista koskevan asian käsittelylle toimivaltaisissa tuomioistuimissa muuten täyttyvät (em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 109 Näin ollen unionin tuomioistuin voi ainoastaan poikkeustapauksissa unionin oikeusjärjestykseen kuuluvaa yleistä oikeusvarmuuden periaatetta soveltaen rajoittaa kaikkien asianomaisten henkilöiden mahdollisuutta vedota sen tulkitsemaan oikeussääntöön vilpittömässä mielessä perustettujen oikeussuhteiden pätevyyden kyseenalaistamiseksi. Jotta tällainen rajoittava päätös voitaisiin tehdä, kahden olennaisen edellytyksen, eli asianomaisten vilpittömän mielen ja vakavien vaikeuksien uhan, on täyttyttävä (em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 110 Unionin tuomioistuin on tullut tällaiseen tulokseen vain hyvin täsmällisesti määritetyissä olosuhteissa erityisesti, kun vaarana ovat olleet vakavat taloudelliset seuraukset, joita aiheutuisi erityisesti vilpittömässä mielessä perustettujen sellaisten oikeussuhteiden lukuisuudesta, jotka perustuivat pätevästi voimassa olevana pidettyyn säännöstöön, ja kun on ollut ilmeistä, että objektiivinen ja huomattava epäselvyys – johon oli mahdollisesti myötävaikuttanut myös muiden jäsenvaltioiden tai komission toiminta – unionin säännösten ulottuvuudesta oli saanut yksityiset ja kansalliset viranomaiset toimimaan unionin oikeuden vastaisesti (em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 111 Puolan hallituksen väitteestä, joka koskee huomattavia vaikutuksia, joita annettavasta tuomiosta voi aiheutua Puolan valtion talousarvioon, on todettava, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että ennakkoratkaisupyyntöön johdosta annetusta tuomiosta jäsenvaltiolle mahdollisesti aiheutuvat

taloudelliset seuraukset eivät sellaisinaan oikeuta rajoittamaan kyseisen tuomion ajallisia vaikutuksia (em. yhdistetyt asiat Santander Asset Management SGIIC ym., tuomion 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 112 Puolan hallitus ei ole kuitenkaan antanut kirjallisissa huomautuksissaan eikä istunnossa tietoja, joiden perusteella unionin tuomioistuin voisi arvioida, uhkaavatko annettavan tuomion vaikutukset vaikuttaa taloudelliselta kannalta tosiasiallisesti vakavasti kyseiseen jäsenvaltioon.
- 113 Tässä yhteydessä – ilman, että olisi tarpeen tutkia, onko Puolan tasavalta vilpittömässä mielessä katsonut, että yhteisöverolain säännökset olivat unionin oikeuden mukaisia – kyseisen jäsenvaltion pyyntöä tämän tuomion ajallisten vaikutusten rajoittamiseksi ei ole syytä hyväksyä, koska Puolan tasavalta ei esitä mitään seikkaa, joka voisi tukea sen väitettä, jonka mukaan kyseisestä tuomiosta uhkaa – jos sen vaikutuksia ei rajoiteta ajallisesti – aiheutua vakavia taloudellisia vaikeuksia.

Oikeudenkäyntikulut

- 114 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Pääomien vapaata liikkuvuutta koskevaa SEUT 63 artiklaa sovelletaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen tilanteeseen, jossa kansallisen verolainsäädännön mukaan jäsenvaltioon sijoittautuneiden yhtiöiden kolmanteen valtioon sijoittautuneelle sijoitusrahastolle maksamia osinkoja ei ole vapautettu verosta, kun taas kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille sijoitusrahastoille myönnetään tällainen vapautus.**
- 2) **SEUT 63 ja SEUT 65 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion verolainsäädännölle, jonka mukaan verovapautusta ei voida myöntää osingoille, jotka kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet yhtiöt ovat maksaneet kolmannessa valtiossa sijaitsevalle sijoitusrahastolle, kun kyseisen jäsenvaltion ja kyseisen kolmannen valtion välillä on olemassa keskinäistä hallinnollista virka-apua koskeva sopimusperusteinen velvollisuus, joka mahdollistaa sen, että kansalliset veroviranomaiset voivat tarkistaa sijoitusrahaston mahdollisesti toimittamat tiedot. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on pääasiassa tutkittava, voiko tässä yhteistyötä koskevassa järjestelmässä määrätty tietojenvaihtojärjestelmä tosiasiallisesti mahdollistaa sen, että Puolan veroviranomaiset voivat tarvittaessa tarkistaa Amerikan yhdysvaltojen alueelle sijoittautuneiden sijoitusrahastojen antamat tiedot, jotka koskevat kyseisten rahastojen perustamista ja toiminnan harjoittamista, sen selvittämiseksi, että ne toimivat unionin sääntelyjärjestelmää vastaavassa sääntelyjärjestelmässä.**

Allekirjoitukset